

ДИДАКТИЧНА АДАПТАЦІЯ СТУДЕНТІВ-ПЕРШОКУРСНИКІВ ДО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У НЕМОВНОМУ ВНЗ

М.Ю. Стрижньова

Національний університет харчових технологій, м. Київ

Ключові слова: методи навчання, позиція викладача, пристосування студента до аудиторної та самостійної роботи, дидактичне проектування.

Вступ до ВНЗ для більшості абітурієнтів сприймається як особисте досягнення та викликає відчуття самозадоволеності. Загалом, для успішних вступників факт залучення до нового навчального середовища є самодостатнім, тобто вони не готуються особливим чином до навчання в університеті. В залежності від вихідного рівня особистісного та інтелектуального розвитку студента по різному відбувається його пристосування до зміни режиму праці та відпочинку, до нової системи навчання та зокрема до спеціалізованого вивчення іноземної мови. Тому першим завданням перед викладачем іноземної мови професійного спрямування у немовному ВНЗ постає проведення дидактичної адаптації студентів до навчального процесу (аудиторної та самостійної роботи).

Дидактична адаптація на заняттях іноземної професійного спрямування полягає у пристосування студентів до нових форм і методів викладання мовного матеріалу відповідно до майбутньої спеціальності студента. Критеріями адаптованості є усвідомлення студентом необхідності і своєї здібності до засвоєння визначеного програмою обсягу знань, готовність виконувати вимоги викладача до роботи як на занятті, так самостійно, потреба постійної самоосвіти та постійного підвищення загального культурного рівня.

За даними психологічних досліджень, адаптація студентів до навчального процесу закінчується наприкінці 2-го - на початку 3-го семестру.

Позиція викладача є визначною для адаптації студента. Він має пам'ятати про підсумкову мету навчання - формування необхідних компетенцій випускника, які включають професійні знання і такі якості особистості як самостійність, здатність приймати відповідальні рішення, творчий підхід до справи та вміння постійно вчитися. По-перше, він створює сприятливу атмосферу для навчання в аудиторії: показує приклад правильного висловлювання іноземною мовою та інтелігентної поведінки, корегує висловлювання студентів іноземною та рідною мовами, якщо їхній зміст не відповідає культурним та граматичним нормам, не дозволяє перебивати себе та інших студентів під час висловлювання. Він адаптує навчальний матеріал до рівня конкретної групи, подає диференційовані завдання для сильніших та слабших студентів, надає останнім консультації (та індивідуальні завдання). По-друге, він навчає студента правильній організації навчання на занятті та під час самостійної роботи. Доцільним є дидактичне проектування:

- планування цільової направленості заняття;
- моделювання представлення предметної інформації і дидактичних матеріалів;
- визначення структури і змісту навчально-пізнавальної діяльності студентів;
- прогнозування результатів процесу навчання (за К. Р. Овчинніковою). Зокрема викладач може використовувати такі практико-орієнтовані технології як : розвиток критичного мислення, розвиваюче, про-

звиваюче, проблемне, концентроване, контекстне, ігрове навчання. Основні методами навчання можуть бути інтерактивний, дослідницький, імітаційний, моделюючий, метод аналізу професійних ситуацій із обов'язковим використання іноземної спеціалізованої лексики в мовленні. Належно структуроване заняття допомагає студенту при засвоєнні лексичного та граматичного матеріалу, а чітко окреслені домашні та додаткові завдання разом із інструкціями до їх виконання полегшують його індивідуальну самостійну роботу.